

Justiits- ja Digiministeerium

Teie 06.08.2026 nr 8-1/5794

Meie 19.08.2026 nr 1-9/98

SA Kutsekoda arvamus täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Austatud minister

Justiits- ja Digiministeerium avaldas 6. augustil 2026 eelnõude infosüsteemis täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõu, millega kavandatakse Digiriigi Akadeemia tegevuse õiguslike aluste ja kesksete e-koolituste regulatsiooni kehtestamist (EIS-i toimik nr 26-0893, dokument nr 26-0893/01). SA Kutsekoda esitab eelnõu kohta järgmise seisukoha.

SA Kutsekoda toetab keskse e-õppekeskkonna arendamist, kuid eelnõu vajab täiendamist eelkõige andmekogude koosvõime, täienduskoolituse korraldaja vastutuse ja kvaliteedinõuete osas.

1. Koosvõime ja andmete dubleerimise vältimine

Digiriigi Akadeemia peab olema osa Eesti terviklikust haridus- ja oskusandmete süsteemist. Põhjendatud ei ole luua paralleelset andmekogu kvalifikatsioonide, kutsete, oskuste, tunnistuste ja tõendite kohta, kui samu andmeid kogutakse või hakatakse koguma teistes riiklikes andmekogudes.

Digiriigi Akadeemia koosvõime peab olema tagatud Eesti hariduse infosüsteemi (EHIS), kutseregistri ning Kutsekojas arendatava oskuste ja kutseregistriga. Andmevahetus peab toimuma automaatselt X-tee ja kokkulepitud andmestandardite kaudu.

Digiriigi Akadeemias väljastatud täienduskoolituse tunnistused ja tõendid peavad jõudma automaatselt EHIS-esse ning olema õppijale nähtavad. Õppijal peab olema terviklik ülevaade oma haridusest, läbitud täienduskoolitustest, kutsetest ja oskustest sõltumata sellest, millises riiklikus keskkonnas õppimine toimus.

Koosvõime, andmete ühekordse küsimise ja dubleerimise vältimise põhimõtted tuleb sätestada seaduses ning täpsustada andmekogu põhimääruses.

2. Täienduskoolituse korraldaja ja dokumendi väljastaja

Eelnõust ei selgu, kes on Digiriigi Akadeemias pakutava täienduskoolituse korraldaja ja lõpudokumendi väljastaja: Justiits- ja Digiministeerium, kursuse loonud täienduskoolitusasutus, kursuse tellinud asutus või muu osapool.

Iga täienduskoolituse puhul peab olema üheselt määratud asutus, kes:

- on registreeritud EHIS-es täienduskoolitusasutusena;
- vastutab õppekava, õppesisu, hindamise ja koolituse kvaliteedi eest;
- hindab koolitajate kompetentsust;
- väljastab tunnistuse või tõendi ning vastutab selle õigsuse eest.

Koolituse tellimine või Digiriigi Akadeemias avaldamine ei muuda asutust automaatselt täienduskoolitusasutuseks. Digiriigi Akadeemia võib tehnilise keskkonnana lõpudokumendi genereerida, kuid dokumendi väljastaja ja vastutav täienduskoolitusasutus peavad olema selgelt määratud.

3. Vastavus täiskasvanute koolituse seadusele

Eelnõus tuleb eristada täiskasvanute koolituse seaduse tähenduses täienduskoolitust, muud mitteformaalõpet ja e-õppevara. Kui õppetegevust pakutakse täienduskoolitusena, peab see vastama kõigile täiskasvanute koolituse seadusest ja täienduskoolituse standardist tulenevatele nõuetele.

Täienduskoolitus peab toimuma õpiväljundipõhise õppekava alusel. Tunnistuse väljastamiseks tuleb hinnata õpiväljundite saavutamist. Kui õpiväljundeid ei hinnata või õppija neid ei saavuta, väljastatakse tõend.

Tunnistused ja tõendid peavad:

- sisaldama täienduskoolituse standardis nõutud andmeid;
- näitama üheselt dokumendi väljastanud täienduskoolitusasutust;
- olema allkirjastatud või varustatud kvalifitseeritud e-templiga;
- olema masinloetavad ning automaatselt EHIS-esse edastatavad.

Täienduskoolitusasutus peab täitma seadusest tulenevaid kvaliteedinõudeid ning tagama, et koolitajatel on nii erialased kui ka täiskasvanute koolitaja kompetentsid. Koolitajate kompetentsust peab hindama täienduskoolitusasutus.

Seletuskirjas kasutatud mõiste „sertifikaat“ tuleb viia kooskõlla seaduses kasutatavate mõistetega „tunnistus“ ja „tõend“.

4. Muud ettepanekud

Palume eelnõu edasise menetlemise käigus:

- määratleda keskne teenus seaduses funktsioonipõhiselt, mitte siduda regulatsiooni üksnes nimetusega „Digiriigi Akadeemia“;
- täiendada teenuse jätkusuutlikkuse, rahastamise ja toimepidevuse analüüsi;
- näha ette agregeeritud kasutus- ja tulemusstatistika avaldamine;

- kaasata rakendusaktide koostamisse Täiskasvanuhariduse Nõukogu, Kutsekoda, Haridus- ja Teadusministeerium, Eesti Hariduse Kvaliteediagentuur ning asjaomaste andmekogude vastutavad töötajad.

Kriitiliselt oluline on, et täiskasvanute koolituse seadust järgiks ka selle seaduse alusel reguleeritav riiklik e-õppekeskkond. Digiriigi Akadeemia ei tohi kujuneda paralleelseks täienduskoolituse süsteemiks, millele kehtivad teistest täienduskoolitusasutustest erinevad kvaliteedinõuded.

Koostaja: Georgi Timcenko

Välisprojektide juht

Sihtasutus Kutsekoda

georgi@kutsekoda.ee

+372 5599 0617